

Omenjenima lišama izreka uprava »Slov. gospodarja« javno pohvalo in zahvalo!

Izdatki za regulacijo Drave. Za regulacijo Drave med Borlom in Muretinci v dolžini 1130 metrov je določenih 1.598.606 din.

Zadružni koledar. Da opozori bravce »Slov. gospodarja« na veliko važnost zadružništva, je Zadružna zveza založila koledar in ga priložila prejšnji številki »Slov. gospodarja«. Naj bi celo leto opozarjal naše ljudstvo, da je njegova gospodarska bodočnost le v skupnosti. Denite koledar na vidno mesto, da vam celo leto govori o najvažnejšem vprašanju našega gospodarstva.

50 letna ženska iz Čateža je izginila. — Dan 1. januarja bo poteklo eno leto, odkar je Neža Ivanjšek, stara okoli 50 let, neznan kam izginila. Kljub vsestranskim poizvedbam ni bilo mogoče priti na sled izginuli. Otežkočena je bila preiskava tudi radi tega, ker ni pustila za seboj nikakega sledu, niti poslovljno pismo. Sosedje sicer govorijo, da je večkrat dejala, da bo kar nenadoma nekam odpotovala, toda nikomur ni zaupala kam in tudi nihče je ni videl od imenovanega dne. Ženska je srednje postave, bledega in podolgovatega obraza. V slučaju, da bi kdo vedel kaj o njej, se naproša, da obvesti najbližjo orožniško postajo, katera bo potem ukrenila vse potrebno.

Požari

V Ločah v župniji Dobova pri Brežicah je izbruhnil ogenj v gospodarskem posloju posestnice Terezije Žibert. Škoda znaša 20.000 din. Žibertova sploh ni bila zavarovana. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil.

V Ljubljani na Celovški cesti je povzročil nočni požar v elektrotehnični delavnici Gabersček 30.000 din škode. Ogenj je nastal radi kratkega stika.

V Dražencah na Dravskem polju je izbruhnil ogenj pri posestniku Jakobu Novaku. Ogenj je uničil stanovanjsko ter gospodarsko poslopje. Škoda je 80.000 din.

Dne 24. decembra ponoči je Mariji Sapač v Novih Beznovcih v Prekmurju zgorelo gospodarsko poslopje. Škoda je okrog 10.000 din, pa je krita z zavarovalnino.

Zalostno je začel novo leto posestnik Franc Kozar iz Boreče v Prekmurju. Na novega leta dan mu je namreč pogorelo ostrešje hiše. Škoda pa je kljub temu 13.000 din, ki pa ni krita z zavarovalnino. Gasilci so se dobro postavili.

Tak nepridiprav spada v prisilno delavnico! V Delavski ulici v Mariboru je zalotila posestnica Antonija Menaček v stanovanju mladega fanta, ki je odpiral z vitrihom omaro. Mladostni vlomilec se je radi presenečenja pognal skozi okno prvega nadstropja na ulico. Padel je pred noge hčerke hišne lastnice, ki je pregnala tatu. Prihiti so na pomoč sosede in kmalu je bil nepridiprav v rokah policije. Gre za 16 letnega Henrika Lorbeck iz No-

ve vasi pri Mariboru, ki ima že več vlovov na vesti ter spada v prisilno delavnico.

Pobegli kaznjence prijet. Iz mariborske kaznilnice pobelega kaznjenca Ignaca Kranjca so prijeli orožniki od Sv. Barbare v Slov. goricah.

Zasačena gozdna tatova. Posestnik Josip Kuhn v Razvanju pri Mariboru je opazoval že dalje časa, da mu izginja les iz gozda. Od jeseni sem je bil oškodovan z lesno tatvino za 15.000 din. Pred nedavnim mu je odpeljal nekdo iz gozda tri sežnje lesa. Ko se je podal v noči na 8. januar v spremstvu prijatelja v svoj gozd, je presenetl dva neznanca, ki sta podrla 20 m visoki in pol metra debeli hrast ter sta ga ravno razžagavala. Eden od zasačenih je skočil s sekuro nad Kuhna in mu je prekalil njegovo dragoceno puško na dvoje. Kuhn se je branil s kopitom ter cevjo. V borbi sta bila poškodovana oba tata in Kuhn. Nasilna uzmoviča pa sta Kuhn in njegov spremljevalec Pošinger nadvladala in sta oba izročila orožnikom.

Nevaren vlomilec prijet v Hočah. Po okolici Škofje Loke je bila dalje časa na delu vlomilska družba, o kateri je dognano, da je izvršila 16 vlovov in povzročila do 300.000 din škode. Kolovodja te nevarne tolpe je bil brezposelni delavec Anton Kučer, ki se je izdajal za latakarja. Oblast ga je zasledovala s tiralicco. Zloglasnega vlomilca so prijeli orožniki iz Hoč pri Mariboru, ki so naleteli nanj pri njegovem bratu.

V trgovini nevarno obstreljen. Mihael Vogrin, 26 letni pleskarski pomočnik iz Device Marije v Brezju pri Mariboru, je prišel v Devici Mariji nakupovat v trgovino, v kateri je bil tudi delavec Ivan Hrastnik iz Dupleka. Slednji je potegnil samokres in je ustrelil Vogrina baje iz ljubosumnosti v trebuh in ga zadel v želodec.

Cerkveni rop bo mogoče le pojasnjen. V noči na 30. november je bil izvršen v župno cerkev na Sp. Sv. Kungoti cerkveni rop. Neznanec je odnesel iz tabernaklja monštranco, ciborij in kelih. Sedaj so se šele pokazali sledovi za zločincem. V Pužovem gozdu je našla ženska, ki je šla na Novo leto k sv. maši, poleg poti raztresene sv. ho-

stije. O najdbi je obvestila kungoškega g. župnika, ki je svete hostije pobral in jih po predpisih sežgal. Par dni pozneje je naletel v istem gozdu lovec Martin Frangeš na plašček od ciborija, ki še ni dolgo časa ležal v gozdu. Iz teh dveh najdb se da sklepati, da skriva cerkveni ropar ukradene svete posode nekje v bližini Sv. Kungote in da ni kak hrvatski delavec, kakor so prvotno domnevali.

Velika tatvina v Ljubljani. V Knafljevi ulici v Ljubljani je vlomil neznanec s ponarejenimi ključi v stanovanje lesnega trgovca Vojkota Vraza. Odnesel je 30.000 din gotovine, nad 4000 din vredne tri fotografske aparate ter še več drugih predmetov.

Roparski umor. Ob Zeleni poti v Trnovem pri Ljubljani so odkrili v baraki pri mestni vrtarji roparski umor. V majhni baraki je preživljala samotarsko življenje 61 letna delavka Marija Podpečan, rojena v Galiciji pri Celju in pristojna v Ljubljano. Na Kraljevo so še videli Podpečanova, nato pa ne več. Njena edina vsakdanja obiskovalka je bila mlekarica. Ker Podpečanova prinese nega mleka ni vzela in je bila baraka zaprta, je obvestila mlekarica okolico barake, da s samotarko v baraki nekaj ni v redu. Poklicana policija je vlomila v stanovanje. Staro žensko so našli mrtvo v dvema ranama na glavi, po notranjosti barake pa je bilo vse prebrskano. Storilec je iskal denar, ker je Podpečanova zelo skromno živeča in je morala imeti nekaj prihrankov. Sodno raztelesenje umorjene je ugotovilo, da napadena ni umrla radi ran, ki so bile povzročene na glavi, ampak je bila zadavljena z vrvjo ali z jermenom, katerega ji je zadrnil napadalec okrog vratu. Podpečanovo je obiskoval v zadnjem času njen 23 letni nečak Henrik Podpečan, krojaški pomočnik, ki služi pri vojaki. Podpečana so videli na Sv. treh kraljev dan, potem pa ne več. Na tleh pod umorjeno so našli sponko od vojaškega pasu. Upati je, da bo Podpečan, ki je pustil v stanovanju umorjene samomorilsko poslovljno pismo, kmalu v rokah pravice.



Generalfeldmarschal Milch v razgovoru z nemškimi in italijanskimi častniki pri obsku letališča

Judež je pazljivo poslušal, da bi mu nobena beseda ne ušla. Tako dobro se mu je zdelo, da ga županova hči ni izdala, čeprav je imela take sitnosti zaradi tega, da mu je postalo toplo pri srcu in si je želel le to, da bi tudi on mogel zanj kaj storiti; za to dekle bi storil vse, tudi najhujše.

»Hej, Migeč, če že vse veš, povej nam, kdo je bil tisti, ki je čez Hudičev graben skočil!« se je zadril Parparjev Nace z drugega konca mize. »Pa saj ti ne veš nič.«

»Meni je treba le v moj salomonski špegel pogledati, pa vem vse, kar je bilo in kar še bo, hehehe,« se je hahljal coprnik.

Vtem je privlekel štirioglato, črno obrobljeno ogledalce iz žepa, nataknil si ga je na konec nosa, poškilil z levim očesom skozi okno, z desnim v ogledalce, zraven pa skrivnostno zamrmral:

»Spektrum, tatum, nebulorum!«

Vsi so gledali pazljivo nanj. Tedaj je vzklilnil:

»Ah, zdaj ga vidim! ... Rdeč je v lice, zgornjo ustno ima rdečkano, levi uhelj ima skažen ...«

»Hoho, saj to je Mrkačev Luka,« so se oglašali okoli njega.

»Kako mu je ime, tega ne vem, hehehe, jaz ga samo vidim ... Zdaj pa ga bom pricoprjal, da ga boste vsi videli ... Alo, pridi!«

Komaj je utihnil, že so se duri odprle in v hišo je stopil — Mrkačev Luka, čokat fant z zalitimi lici, s pre-

kloro zgornjo ustno in skaženim uhljem. Vse je utihnilo, vsi so uprli oči v prišleca. Ta se je najprej zavzel, ko je videl vse poglede vase uprte, potem pa se je zadril:

»Kaj pa zijate v me kakor teleta v nove duri?«

Ker je veljal Luka za jezoritneža in pretepača, mu ni nobeden nič odgovoril. Migeč pa se je obraz hudobno nakremžil. Skrivaj je pomignil Judežu, nakar se je ta bliže presedel, da bi mogel coprniku, če bi bilo treba, na pomoč. Molč je Mrkačevega še bolj razkuril:

»V delu ste me imeli, to vidim. Zdaj pa hočem vedeti, kaj ste govorili.«

»Nič hudega,« se je oglasil Žagarjev Gustelj. »Pravijo, da si po Ojstriški planini jagal in da so te jagri zasledili, potem si jim pa ušel in čez Hudičev graben skočil.«

»To se je vrag zlagal. Jaz sem bil tisti dan na Tolstem vrhu pri Ocvirku. Saj sem se na sodniji izpričal,« se je drl Luka ves rdeč. »Oni lažnivki, tisti Julki, pa bom posvetil. Ona je spletla vse marnje, da sem moral na sodnijo.«

»Pusti ti mojo sestro! Ona ni rekla ne o tebi nič in ne o kom drugem,« je vzrožil Nadvornikov Peter.

»Ti in tvoja sestra! Tvoja sestra je jezičljiva čenča in lažnivka.«

»Kaj si rekel?« je zavpil županov sin in je planil proti Mrkačevemu.

Sprijeta sta se in zaletela po sobi, mize so padale,

iz malega sprejemnega aparata in mikrofona. Vsa priprava je lahka ter jo človek utegne nositi tako rekoč v žepu. Nov način govorečega dopisovanja je argentinska iznajdba. Prvič je bila praktično prikazana na letošnjem kongresu poštne tehnike v Buenos Airesu. »Govoreče« pismo je mogoče poslati v vsako državo, ki je članica Mednarodne poštne unije. Na glavni pošti v Buenos Airesu so postavili dva taka aparata, prav tako pa na vseh pomožnih poštah. V teku prvega meseca, ko je bila novost vpeljana, je pošta v Buenos Airesu odposlala 2377 »govorečih pism«.

Srna, ki prihaja vsako leto h gozdarju prezimovati. Pred leti so našli otroci nekega nemškega gozdarja v gozdu srnine

Ukradeno žito. V noči na 3. januar je bilo Janezu Poliču v Tivolcih 29 ukradeno vse zrnje iz kleti. Nepridiprav je dobro zaklenjeno klet s silo odprl in odnesel 79 kg žita, 70 kg ajde in 30 kg fižola. Prizadeta družina je ostala skoraj brez prehrane.

Po svetu

Med Nemčijo in sovjetsko Rusijo sklenjen trojni sporazum. Nemčija in sovjetska Rusija sta podpisali tri pogodbe, ki poglobljajo medsebojno sodelovanje in prijateljstvo. Novi sporazum ureja izmenjavo blaga med obema državama do 1. avgusta 1942. Sovjetska Rusija bo dobavila Nemčiji surovine, industrijske proizvode, petrolej in življenjske potrebščine, posebno žito. Nemčija dostavi Rusiji industrijsko opremo. Druga pogodba med obema vele-silama določa razmejitve, tretja pa preselitev nemških državljanov in baltskih Nemcev iz sovjetskih republik Litve, Letonske in Estonske v Nemčijo ter prebivalcev beloruske narodnosti iz okrožij Memel in Suvalki v Rusijo.

Stališče Bolgarije. Kakor znano, se je muldil bolgarski ministrski predsednik Filov pred nedavnim v Nemčiji, kjer se je razgovarjal z vodilnimi nemškimi politikami. Njegovo bivanje v Nemčiji so razlagali v tem pravcu, da bi naj Bolgarija dovolila Nemcem prehod čet proti Grčiji. Ko se je Filov zopet vrnil v Sofijo, je sklenila njegova vlada, da bodo bolgarski ministri na shodih 12. januarja pojasnili narodu stališče Bolgarije. Ministrski predsednik Filov je mel v Ruščuku shod, na katerem je izjavil med drugim, da Bolgarija ne bo služila tujim koristim. Bolgarski narod ni ruski, niti nemški, niti italijanski. Bolgarski narod ne bo dopustil nikomur, ki bi hotel narediti iz Bolgarije kako narodnosocialistično ali komunistično ali fašistično legionarsko državo, ker te oblike ne odgovarjajo našim življenjskim pogojem. Morebiti je boljševidem zelo dober za Rusijo, morebiti narodni socializem zelo dobro odgovarja koristim Nemčije, ali pa fašizem zelo dobro italijanskim koristim, toda to so stvari, ki se ne morejo presaditi na bolgarska tla. In zato se mi ne smemo navdušiti za nobeno posnemanje — je dejal Filov.

Inseriral bi, pa ne vem kako! — Naredite tako: napišite besedilo in preštejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuverto dajte znak za to vsoto in pošljite z besedilom na: Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Boj za Suez med svetovno vojno in danes

Sueški prekop — najvažnejši vojni cilj Italije

Odkar je stopila Italija ob strani Nemčije v vojno, so se začeli vojni zapletljaji množiti ob Sredozemlju. Oba dohoda v Sredozemsko morje: Gibraltar in Sueški prekop, pridobivata vedno več na veljavi. Omenjeni vodni poti, vhod in izhod iz Sredozemlja, sta pod angleškim nadzorstvom. Nasilna odstranitev angleškega nadziranja je eden najbolj važnih vojnih ciljev Italije. Nekateri so mnenja, da je za Italijo večjega pomena to, ker je poleg Gibraltarja v angleških rokah tudi Sueški prekop, skozi katerega ima Italija zvezo iz Sredozemskega morja z italijanskimi kolonijami v Abesiniji in ob Rdečem morju.

Egipt in Anglija sta storila malo za izgradnjo prekopa

Vsakdo, kateri zasleduje predzgodovino gradnje Sueškega prekopa, mora priznati, da sta Egipt in Anglija, ki imata danes prekop v rokah, primeroma zelo malo storila, da je bila zamisel prekopa uresničena. Posebno Anglija je gradnji te pomorske zveze odločno nasprotovala.

Francozi — ustvaritelji Suez

Oče zamisli Sueškega prekopa in uresničenje tega ogromnega dela je bil francoski inženir Lesseps. Znal je pridobiti po dolgem trudu za svoj načrt francoski kapital in tedanje francoskega cesarja Napoleona III. ter njegovo soprogo Evgenijo. Šele tedaj, ko so bila denarna sredstva za prekop zasigurana in so Angleži uvideli, da bo ta načrt uresničen, so naenkrat spremenili svoje prvotno odklonilno stališče. Ko so videli na Angleškem, da se bliža prekop otvoritvi, so se oklenili načela: ker je prekop že enkrat tu, ga moramo dobiti za vsako ceno pod svoje nadzorstvo. In kako so Angleži ta cilj tudi dosegli, hočemo razložiti v naslednjem.

Nakup sueških delnic

Angleški državniki so dosegli nadzorstvo nad Suezom v dveh razdobjih. Leta 1875. so pokupili angleški lordi od egiptovskega podkralja Ismaila pretežni del sueških delnic in s tem so dobili odločujoči vpliv na vodstvo prekopa. Leta 1882. pa so si prilastili zasedbo Egipta vojaško nadzorstvo nad to najvažnejšo vozno potjo.

Francozi se niso hoteli zameriti Angležem

Egiptovski podkralj Ismail, ki je zelo razsipno živel, je moral 1. decembra 1875 plačati dolg v znesku 80—100 milijonov francov. Ker pa so bili vsi njegovi dohodki vna-

prej zarubljeni, je bil prisiljen, da je prodal 177.000 sueških delnic. Nakup delnic je podkralj prvotno ponudil znamenitemu francoskemu bankirju. Ta je hotel pridobiti za nakup francoskega zunanega ministra vojvodo Decazes. Francozi so Lili tedaj ravno pod težkim pritiskom poraza, katerega so doživeli v francosko-nemški vojni. Niso hoteli ugrizniti to ponudbo, ker se niso hoteli zameriti svojim angleškim prijateljem.

Dobro organizirane angleške nakane

Kakor hitro so pa zvedeli Angleži, da je vladar Egipta v veliki denarni stiski, mu je ponudil angleški minister Disraeli sto milijonov za njegove sueške delnice. Ker je lahko miselni podkralj nujno potreboval denar, je sprejel angleško ponudbo. Od tedaj je razpolagala angleška vlada s tremi osminkami sueških delnic, kar še nikakor ni pomenilo večine. Podčrtati je treba še to dobro za Angleže, da so bile ostale delnice razkropljene po svetu in se nikakor ni mogla ustvariti opozicija proti dobro organiziranim angleškim nakanam.

Drugi angleški korak

Drugi korak do nadzorstva nad prekopom so napravili Angleži sedem let pozneje, v letu 1882. V Egiptu se je polastil vlade na čelu nacionalnega gibanja Arabi paša. Kakor hitro so začeli egiptovski nacionalisti nasilno nastopati proti tujcem, so uporabili Angleži to priliko, da so izkrcali svoje čete. Kljub vsem obljubam in ugovorom egiptovske vlade se enkrat izkrcani angleški vojak ni dal več odstraniti iz Egipta.

Med svetovno vojno in po sklepu miru

Med svetovno vojno so zastavljali Nemci in Turki vse sile, da bi se polastili Sueškega prekopa iz Palestine in Sirije, kar jim pa ni uspelo.

Po svetovni vojni pa so Angleži dosegli še to, da jim je bilo izročeno pokroviteljstvo nad Sveto deželjo. Kakor hitro so imeli to, so si ustvarili z zasedbo otoka Cipra v vzhodnem delu Sredozemskega morja trdno postojanko. Danes že ogrožajo angleška utrjena gnezda v Sredozemlju italijanska mornariška in letalska oporišča v Tobruku in na Lerosu. Vendar pa niso angleške postojanke tako dolgo v resni nevarnosti, dokler razpolagata Grčija in Turčija z najboljšimi pristanišči ob Sredozemlju in sta ti državi napram Angliji v stanju zavezništva.

Važnost Suez za Anglijo

Angleške utrjene točke v Egiptu, Palestini in na otoku Cipru niso tolikanj važne radi

mladiče. Eno živalco so vzeli in jo odnesli domov. Ko jo je gozdar pregledal, je videl, da je mala srnica ranjena. Vsi ljudje pri hiši so imeli radi majhno živalico, ki se je hitro udomačila in postala krotka. Še več, sprijaznila se je tudi z gozdarjevim psom. Dali so ji ime Suzl. Rana se je pri skrbi negi hitro zacelila in srnica je bila od dne do dne bolj brhka in vesela. Otroci so jo imeli rajši kot druge domače živali. Nekega dne je oče rekel, da mora srna nazaj v gozd, kamor spada. Nič niso pomagale prošnje in solze otrok. Gozdar je ostal pri svojem sklepu in jo je nekega dne odnesel v gozd. Po povratku je pripovedoval, kako ga je živalca žalostno gledala, ko je odhajal, potem pa se je zgubila med drev-

kozarci in krožniki so se drobili. Migeč se je tresel od smeha. Kmalu pa je bilo videti, da bo Luka spravil Petra pod se. Tedaj se je Judež počasi vzdignil, nato pa je naglo zgrabil Mrkačevega za pas in za vrat ter ga odtrgal od županovega. Toda zdaj sta oba planila na Judeža:

»Prekleti smrkovec požgani, ne vtikaj se v najin račun!« je zapiskal Luka.

Ali že mu je Judež zasolil eno za uho. Vtem pa je že tudi njega županov sunil med rebra in se zadril nad njim:

»Mrha Judeževa, ali misliš, da na tvojo pomoč čakam? Jaz bom sam opravil.«

Že je Judež v drugo vzdignil roko, da bi udaril še Petra, toda naglo jo je pobesil, zaškripal je z zobmi in je obstal s stisnjenimi pestmi. V hišo je planil krčmar s tremi hlaptci in je napravil pretepu konec. Judež ni pogledal nikogar, ni rekel besede, mrko je strmel predse in je odšel. Strahovito je kuhalo v njem. Ko bi mu bil kdo drugi kaj takega rekel, kakor mu je zabrusil Nadvornikov Peter, bi se mu bil kruto maščeval. Ali Peter je bil Julkin brat. Do Julke pa je čutil nocoj toliko hvaležnosti, da je s silo zadušil jezo na Petra. Tudi naslednje dni je mislil mnogo več na Julko kakor na sramoto, ki mu jo je storil Peter, njen brat, in si je želel, da bi jo srečal.

Četrtek nato jo je vendar pričakal. Videl jo je, ko

je šla spet v planino, in je sklenil, da jo počaka na poti, ko se bo vrnila. Dolgo je ni bilo, prišla je šele pozno popoldne. Stopil je prednjo, kakor da je pravkar prišel po opravih tod, in ji je dejal na moč prijazno:

»Dober dan, Julka!«

Ona je malo prebledela in je odgovorila hladno:

»Bog daj!«

»Julka, nekaj bi ti rad povedal,« je ponižno poprosil. »Ti si bila tako dobra z menoj. Bodi lepo zahvaljena, da me nisi izdala!«

»Ali misliš, da imam Judežovo navado?« mu je odgovorila prevzetno.

Klecnil je, kakor da ga je kdo udaril. Segel je potem v žep in potegnil iz njega čedno opran in zložen bel robec ter ga ji pomolil:

»Julka, na, na, tu imaš...« je jecljal, »tu imaš... Prav mi je prišel... Bodi lepo zahvaljena!«

Prvi trenutek je bilo videti, da bo vzela robec. Toda naglo je umaknila roko:

»Kar obdrži ga! Nočem... Imam še drugih.«

Zopet ga je streslo in kri mu je udarila v lice.

Tedaj ga je vprašala:

»Ali te roka še boli?«

»A! Se je že davno zacelilo.«

»Poslušaj: srečo imaš, pa ne podajaj se več v tako nevarnost!« ga je svarila. »Drugič bi ti Bog morda ne pomagal več. Pomisli, da imaš dušo! To bi bilo strašno,

Sueškega prekopa, ampak radi tega, ker obvladajo položaj Anglije na vzhodu. Ta oporišča Angležev v Sredozemskem morju ovirajo druge velesile, da si ne upajo prodirati proti Indiji, kakor je to nekoč nameraval Napoleon. Angleške ladje lahko vozijo v Indijo, ne da bi se poslužile Sueškega prekopa. Sueški prekop, ki je v rokah Egipta in Anglije, je tudi radi tega tolike važnosti za Anglijo, da ne morejo z njim razpolagati druge države.

Posebne važnosti je za Anglijo Sueški prekop še radi tega, ker gospodarijo Angleži z njegovo pomočjo nad petrolejskimi vrelci v Perziji ter Iraku. To slednje pa bodo zamogli izvajati Angleži za bodočnost samo tedaj, ako bosta ostali Rusija in Turčija nevtralni.

Največjega pomena za Anglijo danes je, da živi v dobrih odnosih s Turčijo in Rusijo.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Mlad trpin umri v Črnečah pri Dravogradu. V decembru je umrl Franc Hovle, star 26 let. Devet let je bolehal. Polnih šest let pa je bil priklenjen na bolniško posteljo. Pa nikdar ni tožil! Vse je bogu vdano prenašal. Vedno je rekel: »Je že božja volja taka!« Tudi umrl je z molitvijo na ustih, zato upamo, da mu je Bog v nebesih obilen plačnik! — Žalujocim naše sožalje!

Smrt je kruto kosila v Prevaljah. — Pri nas smo položili k večnemu počitku skrbnega cerkvenika in kličarja pri podružnici sv. Lenarta, že je izgubila ta lepa cerkva drugega dolgoletnega varuha Janeza Petriča, p. d. Predovnika na Platu. Odkar je pred dvema letoma umrla njegova zvesta žena, je vedno bolehal. Bil je kremit, značajan planinski kmet, skrben oče svojih družin in vedno vesel med prijatelji. Smrt zadnji čas hudo gospodari v naši fari. Saj so na dan pogreba rajnega Predovnika ležali na mrtvaškem odru še štirje mladi. Španska pobira starčke. Le Rifelnovo Minko z Leš je smrt pograbil v cvetu mladosti. Za njo žaluje mati z bratom in prav posebno še Dekliški krožek na Prevaljah. — Rajni naj počivajo v miru, žalujocim naše sožalje!

Najstarejši posestnik umri v Brezulah pri Račah. Preminul je najstarejši posestnik Jožef Pauman v starosti 74 let. Rajni je bil občutil globoko žalost za pokojnim dr. Korošcem. V svetovni vojni si je na italijanski fronti nakopal zavratno bolezen, kateri je sedaj podlegel. Bil je zelo priljubljen, kar je pokazal pogreb na praznik sv. Štefana, katerega se je udeležila poleg številnih spremljevalcev tudi gasilska četa iz Podove, ker je bil rajni leta 1910. ustanovitelj čete in nato tudi načelnik. Naj mu bo zemlja lahka! — Žalujocim naše sožalje!

Kruta smrt se je zopet oglasila v St. Janžu na Dravskem polju in pokosila 82 letnega preužitkarja Franca Kokol iz Rošnj. Rajni je bil vzor moža, vnet za vse dobro, bil je član Apostolstva mož in III. reda. Kljub starosti je bil vedno in ob vsakem vremenu pri nedeljski dopoldanski in popoldanski službi božji, zato upravičeno upamo, da mu je Vsemogočni obilen plačnik za vse to. Žalujocim ostalim izrekamo sožalje!

80 letna mamica umrla. Pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je zatisnila v Gospodu očel 80 letna Ana Mäjerič, po domače Palučova mati. Rajna je v življenju mnogo prestala. Sin Jakob ji je padel v svetovni vojni, dve hčerki sta omoženi. Zapuščala še devet vnukov in sedem pravnukov.

Blagi materi in babici svetila večna luč — preostalim naše sožalje!

V noveletni noči je smrt rešila trpijanja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah kar dva farana. Prvi je umrl Matija Korošec, posestnik v trgu, druga pa Marija Oman, ki je stanovala pri svoji hčerki Alojziji Pavalec, babici v trgu. Rajna je doživela lepo starost 78 let, bolehal je leto dni, zadnje mesece je mnogo trpela, vdana v voljo božjo, in si z molitvijo krajšala dneve trpljenja. Bila je dobra, blaga mati ne le svojim otrokom, marveč vsakomur, ki je bil pomoči potreben. Čeprav ni posedala bogastva, je imela vedno polne roke za revne in bolnike. Ob smrtni postelji je rekla še svojim odraslim otrokom: »Nisem vam zapustila jurjev, pa zadnji moj opomin vam naj bo: molitev, mir in ljubezen; kjer je to troje, tam je božji blagoslov.« Pred osmimi leti je obhajala ziato poroko s sedaj že štiri leta pokojnim možem. Upamo, da se zdaj že oba veselita pri Bogu ter uživata plačilo za svoja dobra dela. Pogreb je bil 3. januarja ob obilni udeležbi faranov in sorodnikov. Pevski zbor ji je na domu in ob grobu zapel žalostinki v slovo. — Rajna naj počivata v miru, žalujocim pa naše sožalje!

Težka izguba je zadela družino v Mezgovcih (Sv. Marjeta niže Ptuj). Družino Franca Cvetko je zadela v teku 14 dni dvojna težka izguba. Dne 18. decembra je umrla po daljši hudoli bolezni mati Jera Cvetko v starosti 58 let. Bila je dobra katoliška mati in vrla gospodinja. Z veliko skrbjo je vzgojila svoje štiri otroke v duhu katoliške vere. Ni še pretlelo 14 dni, pa ji je že sledila v smrt njena edina hči Marjeta, ki je bila poleg matere glavna nositeljica gospodinjinskih skrbi. Vedno zdrava je v nekaj dneh postala žrtev težkega prehlada. Umrla je 31. decembra v ptujski bolnišnici. Vrli krščanski družini, ki že leta prejema »Slov. gospodarja« kot svojega najboljšega prijatelja, naše sožalje! Globoko ufaščenega očeta s tremi sinovi naj tolaži zavest svidenja nad zvezdami!

Zelo veren in odločno katoliški je bil mož, katerega je v novem letu kot prvega ugrabila smrt v Laporju. Dne 5. januarja je bil pokopan Jožef Štivec. Za tem vrlim možem žaluje poleg vdove devetero osirotelih otrok, od katerih sta dve šolski sestri v Slov. Bistrici. V spomin na rajnega so pogrebi zbrali za farni dom, ki si ga je rajni tako zelo želel, 152 din. Mir njegovi duši! Žalujocim naše sožalje!

Kratke tedenske novice

Naša vlada bo preosnovana. Predsednik dr. Fr. Kulovec ima v Beogradu razna posvetovanja glede preosnovanja vlade.

Ob naši jugoslovanski obali dobivajo v zadnjem času razbitine potopljenih ladij in tudi mrtve vojake. Naše oblasti pokopavajo te vojake z vojaškimi častmi, ker so padli v boju. Pogreb se udeležuje tudi italijanski konzul.

V Ankaru, glavno mesto Turčije, so prispeli zastopniki angleškega sredozemskega generalnega štaba na posvetovanje s turškim generalnim štabom. Posvetovanja bodo trajala ta teden.

Švica je zadnje dni imela stalne nočne alarme. Čez švicarsko ozemlje so namreč letala angleška letala, ki so bila na potu nad Italijo.

Italija je pozvala pod orožje 19 letne mladeniče. V vojake jih je šlo en milijon.

Poveljnik italijanskih sil v Albaniji general Soddu je iz zdravstvenih razlogov odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan šef italijanskega generalnega štaba Cavallero.

Italijansko uradno poročilo pravi, da je smišno, ko nekateri inozemski listi poročajo o nekakih dozdavnih uporih v Albaniji. V Albaniji vlada red in mir na strani albanskega prebivalstva.

Angleži uradno poročajo: Po zavzetju Bardije so našeli 2041 ubitih ali ujetih častnikov ter 42.827 ubitih ali ujetih vojakov. Poleg tega je bilo zaplenjenih 368 srednjih in poljskih topov, 26 težkih topov na motornih vozilih, 68 lahkih topov, 13 srednjih tankov in 117 lažjih tankov ter 708 motornih vozil vseh vrst.

Angleško uradno poročilo pravi, da je italijanska armada v severni Afriki oslabiljena za eno tretjino vojaštva.

Američani poročajo, da je vsak čas pričakovati angleško prodiranje v Abesinijo, na koje meji že čaka bivši abesinski cesar Haile Selasie.

Ameriška poročila pravijo, da so se začeli upirati v Abesiniji domačini, ki so že z nekaterih točk in utrjenih postojank pregnali zavojevalce. Prav tako se po istih poročilih upirajo tudi arabska plemena v severni Afriki. Abesince in Arabce so oborožili Angleži.

V Parizu vlada silno pomanjkanje hrane in kuriva. Francoska vlada se trudi, da bi temu odgovorila. V Parizu živi poleg Nemcev še okrog tri milijone Francozov.

V Angliji se pečajo z misljo, da bi poldnevali k vojakom 16—18 letne mladeniče in jih dodelili letalstvu. Na ta način bi bilo prizadetih 700.000.

O novem proračunu Zedinjenih držav je izjavil senator Barkley, da je ta izdatek najmanj, kar morajo storiti Američani za svojo obrambo. Senator Connally je rekel, da je on za te dajatve, čeprav bi moral sleči srajco. Senator Starnes je poudaril glede proračuna prepričanje, da bo plačal ameriški narod z veseljem izdatke za svojo narodno obrambo.

Uradno poročila ruska agencija Tass z oziranjem na pisanje inozemskih časopisov: Zveza sovjetskih republik ni dala nikako dovoljenja za prehod nemških čet iz Romunije skozi Bolgarijo, ker ni bila o tem niti vprašana. Prav tako niso nemške čete v Romuniji z vednostjo in v sporazumu z zvezo sovjetskih republik.

še bi se na duši in na telesu pogubil. Tako ne moreš več šaljivo živeti.

Ko uboga verna duša je stal pred njo, ona pa se je naglo obrnila in je odšla, ne da bi mu rekla še kako besedo. Z gorečimi očmi je gledal za njo, dokler jo je še mogel nagledati. Nikoli še se mu ni videla tako lepa kakor danes. Bila pa je čisto Nadvornikova: ponosna kakor njen oče in njen brat — ne, še bolj ponosna, še mnogo bolj ponosna. Zakaj ni vzela robca? Da, studil se ji. Noče se ga več dotakniti, ker ga je imel Judež v rokah. — Ko z nožem ga je rezalo v srce... Ljudje so eden kakor drugi, vsi so enaki. Vse mrzli. Ne, tega dekleta ne more mrzeti. To deklet je dobro. Temu dekletu bi se smilil, če bi se pogubil...

Počasi je šel po bregu dol proti domu. V duši pa mu je bil vihar.

3.

Prvo nedeljo v avgustu so igrali zopet Pasijon. Igra je ljudi pretresla, čeprav so jo že poznali in videli. Posebno prevzela jih je zopet Judeževa igra. Ko je Judež spoznal, kaj je storil, in je v svojem obupu tožil za klet nad svojo usodo, je ostalo redkokatero oko suho. Julka ga je gledala in poslušala ter se ni mogla ubraniti solz. Vedno in vedno ji je šumela v ušesih nesrečneževa tožba: »Na vsem svetu nikogar, nikogar ni, da mene, nesrečnika, rešil bi.« Da, ni bilo dvoma, ta človek je igral samega

sebe, svoje življenje... Ko bi mu človek le mogel pomagati! Toda kdor se sam noče rešiti, temu ni mogoče pomagati.

Tudi Judež je bil ta dan in vse naslednje nemiren. Njegovemu bistremu očesu ni ušlo, da se je Julka pri njegovi igri jokala. To sočutje mu je delo dobro, najraje bi bil zavriskal ob mislih na njene solze. Z nepremagljivo silo ga je vlekle k dekletu. Ko bi se le en sam krat mogel z njo pogovoriti in se ji izpovedati! Premišljal je sem in tja in je zopet ujel priložnost, ko je šla k živini na planino. Ko je proti koncu tedna nesla težek koš v hrib, je pohitel za njo in ji zaklical:

»Julka — počakaj malo — pusti me, da ti nesem koš! Samo do kraj lesa!«

Ustrašila se je, ko je spoznala njegov glas, se naglo zasukala, naslonila koš na rob poti in ga zavrnila:

»Ne, koša ne dam nikomur. Malo počila si bom, pa tebe ni treba zraven.«

»Saj imam jaz tudi pravico tu počivati!« je vzrotil. Nekaj časa sta molčala, potem je dejal on prijazno:

»Ti si pri pasijonu bila. Kako pa se ti je zdelo?«

»Tako pa tako,« je odgovorila. »Ti si me s svojo igro prestrašil.«

»Zakaj?«
»Kakor si ti igral, to ni več igra, to je resnica.«
»Ali to ni prav?«

jem. Ko je pozimi postalo mrzlo in je zapadel sneg, je gozdar nekoga jutra slišal psa, kako veselo laja. Mislil je, da je prišel kak prijatelj iz vasi. Moramo si misliti, kako veliko je bilo njegovo začudenje, ko je zagledal na dvorišču srno, kako se »pozdravlja« s psom, ta pa skače okoli nje in veselo maha z repom. Suzi je ostala vso zimo v gozdarjevi hiši, na pomlad pa je zopet odšla v gozd. Prihodnjo zimo se je zopet vrnila. Ko je letošnjo jesen začel pritiskati mrz, je zopet prišla, toda ne sama, temveč z dvema mladičema.

„NEDELJO“
v vsako hišo!

(Daj se sledi)

Dolgoletna krasilka črensovske cerkve umrla. V decembru je Vsemogočni poklical k sebi 60 letno pobožno ženo Katarino Kocet iz Trnja v Prekmurju, ki je deset let oskrbovala lepo črensovske cerkve s cvetjem. Posebno lepe rože je rada nosila na Marijin oltar. Bog ji naj bo za njena dobra dela usmiljen plačnik ter njeni duši da večni pokoj!

Mati soboškega g. kateheta umrla. Ni še dolgo, ko smo v Lendavi položili k večnemu počitku mater soboškega g. kateheta Štefana Horvat, ki je dočakala lepo starost 75 let. Naj počiva v miru, a užaloščenemu sinu-duhovniku naše sožalje!

Zvest naročnik »Slov. gospodarja« umrl v Grižah v Savinjski dolini. Prvi dan letošnjega leta smo užaloščeni spremljali k večnemu počitku zvestega dolgoletnega naročnika »Slov. gospodarja« ter vnetega javnega delavca v naših vrstah posestnika Ivana Jurharja iz Zabukovca. Rajni je bil dober vinogradnik, sadjar, čebelar in hmeljar ter dober odbornik v vseh omenjenih strokovnih društvih. Svoje globoko versko prepričanje je vnesel v praktično življenje ter ostal vzoren fant do groba. Ne tujina, kjer je živel par let kot rudar, kakor tudi ne vihra svetovne vojne ga ni preusmerila na stranpota. Naše javno življenje je izgubilo z njim marijivega člana in odbornika, saj se je udeleževal v vseh naših prosvetnih in političnih društvih. Bil je tudi več let občinski odbornik. Kakor na videz trdi, je bil dobrega srca, saj je vselej sodeloval in pomagal, kjer je uvidel potrebo. Da smo ga visoko cenili, je bila dokaz velika množica ljudi, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti. V cerkvi se je od rajnika poslovil g. župnik Kosi, na grobu pa njegov nečak bogoslovec g. Jurhar. Naj počiva v miru! — Užaloščenim naše sožalje!

Eden najboljših hmeljarjev je umrl v Vranstnem. Takoj v začetku novega leta je nelzprosnost smrt posegla v vrste naših najboljših mož ter si izbrala za svojo prvo žrtev med moškimi v tem letu dobrega krščanskega moža in družinskega očeta Miha Vrančiča iz Prekope. Kako je bil rajni splošno priljubljen in obče spoštovan, je najlepše pokazal njegov pogreb, katerega so se udeležili njegovi številni sorodniki in prijatelji iz domače in sosedne župnije, ki so pretekli petek spremljali rajnika na njegovi zadnji zemeljski poti. Pokojni »gmajski Valente« — tako so ga klicali po domače — je bil izredno delaven mož. To si opazil takoj, kakor hitro si prestopil prag njegovega doma in si ogledal njegovo gospodarstvo, ki je povsod razodevalo svojega vzornega gospodarja. Svoje gospodarstvo je vedno izpopolnjeval in ga moderniziral. Bil je priznan kot eden najboljših hmeljarjev, ki je imel vsako leto najlepši pridelek, po katerem so kupci prejšnja leta zelo radi povpraševali. Rad je tudi pomagal in delal pri ustanovah gospodarskega in kulturnega značaja. Bil je pri ustanovitvi tukajšnje hranilnice in posejilnice ter do svoje smrti njen odbornik. Katoliško prosvetno društvo je izgubilo z njim velikega dobrotnika, ki je zelo veliko pomagal pri gradnji Slomškovskega prosvetnega doma. Prav tako so prekopski gasilci izgubili v njem dobrega podpornega člana, ki jim je pomagal pri zidavi gasilskega doma. Najhuje pa je seveda njegova smrt zadela njegovo dobro ženo in tri otroke. Naj

jih tolaži zavest, da bo dobri Bog bogato poplačal rajnemu Mihi njegova dobra dela, saj je bilo njegovo življenjsko geslo: Moli in delaj! — Naj počiva v miru, žalujočim pa naše sožalje!

Hudo rano je z dr. Koroščevo smrtjo vsekala nelzprosnost bela žena vsej naši lepi domovini, je pa tudi v naši veliki župniji Šmarje pri Jelšah še ob zatonu starega leta zamahnila tako, da smo imeli za novo leto kar tri mrljice: v Šmarju gostilničarja Detičeka in nad 80 letno vdovo Wagner ter v Senovici preužitkarico Dečman. Malo pred temi pa je nanaglo umrl mali posestnik Jaka Krapovšek pod Sv. Rokom. Še eno uro pred smrtjo so ga videli na potu; ko pa je stopil v svoje hišico, mu je postalo slabo ter je umrl, preden so mu mogli podeliti sveto popotnico. Je pač posebno zadnja leta pretrpel veliko pomanjkanja in mu je menda zato prizanesla mučna bolezen. Vsem daj Bog večni pokoj!



Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje

za vse vrste električnih strojev in aparatov
Domača tvrdka

RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

Dva gospodarja umrla v Rajhenburgu. Pred kratkim smo pokopali dva vrla kmečka gospodarja Jožefa Glas in Antona Klavžer, oba iz Stolovnika pri Rajhenburgu. Bila sta dobra gospodarja in priljubljena, kar je pokazal njun pogreb. Naj jima sveti večna luč — preostanim pa naše sožalje!

Dopisi

Mežiška dolina

Libeliče. (Božična obdaritev otrok.) Na štefanovo je bila na ljudski šoli vsakoletna božičnica za obdaritev revnih otrok. Darovje je prejelo vseh 112 šoloobiskujočih otrok, v glavnem 17 parov čevljev, blago za zgornjo in spodnjo obleko ter izgotovljene komade oblačil. Obdaritev so izvedli krajevni šolski odbor, učiteljsvo in krajevni činitelj v lepi slogi. Da je naš kraj reven in neimovit, izkazuje dejstvo, da je vrgla domača zbirka kljub najboljši volji v denarju le 558 din, v naravi pa okoli 250 kg poljskih pridelkov v vrednosti 797 din, torej skupno 1355 din, kar dokazuje, da smo ali res revni, ali pa smo vajeni samo jemati. Otrokom so pripomogli k izgubi zunanjih znakov revščine zlasti banska uprava z blagom v vrednosti 580 din, tekstilna tvornica Ornik in Mitrovič v Meži, katera je sama oblekla 10 dečkov in 11 deklic z zgornjo in spodnjo obleko in skupni vrednosti 3680 din, podružnica CMD v Mariboru z blagom in obutvijo v vrednosti 2860 din, Združenje trgovcev v Celju z blagom v vrednosti 2200 din, ter podružnica Slovenske straže v Mariboru z blagom in obutvijo v vrednosti 1840 din. Dravo-

KOLENDAR »SLOV. GOSPODARJA« — RAZPRODAN!

S tem odgovarjamo vsem tistim, ki ga sedaj naročajo ali katerih naročilo nismo mogli več izvršiti. Ponatisnili koledarja ne bomo.

Da je bil naš žepni koledar tako hitro razprodan, je dokaz, kako je priljubljen v krogu naših naročnikov. Ako Bog da, bomo prihodnje leto istega več pripravili in ga še zboljšali.

TISKARNA SV. CIRILA

Ptičja vojska. V Washingtonu so začeli s pravečo vojno proti kosom, ki so se tako razmnožili, da so mestu skrajno nadležni, če že ne nevarni. Ko se je to razvedelo po Ameriki, so se takoj začeli po listih pojavljati glasovi o človeški nevhvalečnosti. Ko je 1. 1890. japonska gospenica začela uničevati vso zelenjavo in sploh rastlinstvo okoli Washingtona, je občinski odbor sklenil, da bodo pripeljali iz Evrope nekaj kosov. V dveh do treh letih je nekaj sto kosov očistilo Washington nevarnih in gnusnih gosenic. Pozneje pa so se kosovi množili in niso ostali samo po vrtovih in parkih, temveč so se naselili tudi po strehah na mestnih hišah. Vsi poskusi, prepoditi ptice na polja in v gozdove,

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Ker je bil zaročenec v najlepših moških ter že preudarnih letih, je pretehtal poleg srčne strani bodoče ženinice nehoti tudi premoženjsko. Moral si je priznati: nebesa so ga za dolgoletni trud v obrambo domovine oblagodarila z najboljšim ženskim bitjem, ki bo prineslo v zakon poleg ljubezni tudi najtrdnjeji podpornik družinske sreče — premoženje za udobno skupno življenje.

Če je postal tast iz preprostega »landsknehta« in stotnika ugleden mestni sodnik in poveljnik, zakaj bi ne prevzel za njim iste časti ter odločilnega mesta on — šef generalnega štaba graničarske vojske!

Janezu se je smehljala srečo obetajoča prihodnost, katero je bilo treba samo utrgati kot zrelo zlato jabolko in začeti po odbitem turškem napadu novo, stalno ter mirno družinsko življenje.

Medtem ko se je predajal osrečeni Janez vživanju raja zaročenca, je na ves svet se hudujoči uskok Pero popival na smrt po tedaj že številnih mariborskih krémah, katere so slovele po zapeljivi vinski kapljici iz bližnjih

2 Peker, okolice Kamnice, Sv. Petra in Slovenskih goric. Iz robanjanja ter psokv v okajenem stanju se je dalo razbrati, da uskoka nekaj teži in da hoče to notranje obteženje odplaviti z vinom ter zabavljanjem nad prebridko usodo uskoškega graničarja.

Po dveh dneh je bilo treba zapustiti zlato nevesto in mariborske pivnice ter zaključiti poslanstvo z obiskom in pogledom tedaj v tabor spremenjene Ptujске gore.

Janez in Pero sta krenila na konjih iz Maribora preko dravskega mostu na ravno Dravsko polje, po katerem se je jezdilo kakor po mehki preprogi. Med ježo se je sprehajal zaročenec v mislih okrog izvoljenke, graničar pa je tuhtal, kako bi sunil tovariša iz sedla sreče.

Začel je hvaliti Kunigundo in namigavati, kako je škoda, da je padla zaroka ravno v čas, ko se obeta z vso sigurnostjo eden največjih turških vpadov. Bogznaj koliko tisoč in tisoč neverne druhal se bo razlilo po teh lepih krajih, kjer bodo v največji nevarnosti ljudje in naselja.

Z mogočnim, glasno poudarjenim vprašanjem je zvalil sojezdca iz ljubezenskih sanjarij in mu zaklical:

»Komu grozi pri mohamedanskih obiskih največje gorje?«

Ker ni odgovoril Janez, je pojasnjeval Pero lastno vprašanje z razlago:

»Nedolžnemu dekliskemu svetu! Eno ali oboje od

Sv. Jernej nad Muto. Velika nesreča se je zgodila pri nas pred novim letom. Kmet Mihael Stramec, p. d. Ižek, je dobil pri gašenju požara, ki ga je zanetil otrok, hude opekline na glavi in rokah. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico. Njegov popolni brat Nikolaj Stramec, ki je pred par leti umrl, je bil znan fotograf v Ivniku ali Eibiswaldu. Bil je iskan fotograf ne le v ivniškem okraju, temveč je slovel tudi tostran meje na slovenski strani Kozjaka, ali kakor se ta del imenuje: na Radelju. Od njega je cela vrsta pokrajinskih slik, posebno slik cerkva na radeljskem ozemlju od Sv. Pankracija pa gori do Sopotne in Sv. Urbana nad Pernicami.

Dravsko polje

St. Janž na Dravskem polju. Pretelkl teden so vprizorili tukajšnji pevci spevoigro »Graf in opat«. Igro je zrežiral g. pevovodja Davorin Colnarič, ki je preskrbel tudi lepo petje in s tem vrednost predstave močno dvignil. Vloga samostanskega opata je bila poverjena Slavku Colnariču. Vlogo grofa je igral Jakob Ekart. Ta dva in vsi ostali so prav častno rešili svoje vloge. Naše pevce bi radi še videli in bilo bi prav, če bi si znova zbrali kakšno delo!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, dne 19. januarja, obhaja podružnica v Župečji vasi god svojega patrona sv. Antona. Romarji vabljeni! Isto nedeljo imajo naši fantje na Ptujski gori (štefanjov breg) smučarske tekme, v katerih se bodo pomerili za nagradnega »zmagovalca« — bronasti kip, ki bi ga vsak rad imel. Odhod je skupen ob pol treh. Vsem prijateljem beega smeha naš »Smuk« in na svidenje! — Veliko zanimanje vlada že sedaj za uprizoritev pretresljive Flinžgarjeve narodne igre »Naša krič« iz Napoleonovih časov, ki jo pripravljamo. Čez par nedelja bomo nastopili.

Trnlice na Dravskem polju. Predavanja, katerega je priredila tukajšnja kmečko nadaljevalna šola v nedeljo, se je udeležilo precejšnje število poslušalcev. Predaval nam je znani strokovnjak iz kmetijstva g. Zupanc iz Maribora, in sicer o splošnem napredku kmetijstva, o raznih boleznih pri živini pa g. živinozdravnik Skofič. Za 16. februar smo pa povabili g. prof. Šiftarja iz Maribora, da nam bo predaval o čim uspešnejšem pridelovanju krompirja, oziroma kako doseči čim večji pridelek, kako mu gnojiti in s čim, saj nam je glavni in še najbolj dobičkanosen pridelek. In za pospeševanje vsega tega so nam potrebna in prepotrebna taka predavanja, kajti samo na tej podlagi bomo zboljšali današnji težki položaj poljedelstva, ki je pri nas še na tako nizki stopnji.

Ptujška gora. Igra »Vrniteve«, katero je Prosvetno društvo igralo na Novo leto in na praznik Sv. treh kraljev, je pod spretnim vodstvom poštvalnega režiserja g. Ivota Trauna odlično uspela. Vloge so bile dobro izpoljene. Glavno vlogo Jankota je za gledališko dovršenostjo igral g. režiser sam. Pa tudi drugi igralci so svoje vloge prav dobro rešili. Najboljši dokaz temu je, da je občinstvo obojekrat do zadnjega kotička napolnilo dvorano in igralce nagradilo s burnim ploskanjem. Splošna želja vseh je, da bi se naši igralci kaj kmalu spet pokazali in postregli s kakšno lepo igro.

Danes objavljamo

PRAVILNIK ZAVAROVANJA

celoletnih naročnikov »Slov. gospodarja«!
— Ravnajte se po pravilniku, ako hočete
sebi dobro! Plačajte 38 din vsaj do dne
31. januarja 1941!

Uprava.

Ptujsko polje

Sv. Marjeta niže Ptuja. Božič smo preživeli v obilni porciji novega snega brez kakih posebnosti. Za novo leto se je pa sneg naglo poslovil, da nam je s tem večjo korajžo po toplem in sončnem novoletnem dnevu zakidal v obilni meri nov sneg. Na zadnjo nedeljo v decembru smo imeli v dvorani Slomškovega doma zelo zanimivo in poučno predavanje o tisku. Šmarječani se ponasamo, da smo precej zavedni in edini. Pokažimo svojo zavednost in edinstvo tudi v tem, da bomo naročali in čitali le naše časopise, posebno »Slov. gospodarja« in verski tednik »Nedeljo«. Naročina je tako nizka, da jo vsi zmoremo. Le tako bomo tudi za bodoče ohranili svojo enotnost in skupno povezanost, ki je v sedanjih časih posebno potrebna. Na novo si lahko naše časopise naročite pri našem krajevnem zastopniku.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Po zaslugi učiteljstva in blagih dobrotnikov je naša šola priredila božičnico za otroke. Nabralo in razdelilo se je v blagu in denarju v skupni vrednosti 6341 din. Med darovalci so se izkazali ptujski trgovci g. Lenart in drugi, potem tovarna v Majšpergu, dalje domača občina, posojilnica, kmetijska zadruga in domačini. Obdarovanih je bilo 132 najpotrebnejših otrok. Bi jih obdarovali radi še več, a ni bilo dovolj sredstev. — V nedeljo in na Sv. tri kralje smo gledali v »Veroniki Deseniški« mogočnost in propast nekdanjih celjskih grofov. Igro sta vprizorila Fantovski odsek in Dekliški krožek v vsestransko zadovoljnost. — Dne 12. januarja smo imeli kar dva občna zbora. Račun o svojem celoletnem delovanju sta nam podala podružnica Vinarskega društva in krajevna kmečka zveza. Razmotrivali smo o perečih vprašanjih: uravnava in poglavitve Pesnice na Forminu, regulacija Drave v Muretincih, o izvedbi elektrifikacije (prave so v teku), o dobavi galice za škropljenje in še slične zadeve. G. banovinski svetnik Prelog, ki je naš domačin, je poročal, da kakor je za viničarje častno, da kakor so ubogi nemančiči, tako je za vinogradnike in kmete, ki so posestniki, žalostno, da kmetijska organizacija šteje manj članov kot viničarska. Tega je seveda kriva kmečka brezbržnost in starokopitnost, kar se na kmečkem stanu mnogokrat bridko maščuje. To namreč izkoriščajo vsi drugi stanovi, ki so bolj organizirani. Zato se je tudi predlagalo prisilno članstvo v kmečkih, strokovnih in združenih organizacijah. — Radi napetih svetovnih dogodkov se je pri nas razširil tudi krog časopisnih naročnikov. Zeleti je, da bi ljudje naročali le naše časopise, ne pa take, ki večkrat prikrito ali pa tudi očitno napadajo in omalovažujejo naš slovenski kmečki narod. Torej ne podpirajmo z našimi do-

stokrat težko pridobljenimi dinarji naših nasprotnikov!

Slovenjebistriški okraj

Lokanja vas pri Slov. Bistrici. Z lansko letino smo bili še precej zadovoljni. Držimo se vedno starega običaja. Ob nedeljah in praznikih se zbiramo pri enem ali drugem sosedu ter se posvetujemo o naprednem gospodarstvu. Tudi naše žene so napredne gospodinjice. Gospodarstvo v vasi ne more tako napredovati, ako niso sosedje složni. Dostikrat se čita po časopisih, da se ta ali oni sosed z drugim sosedom prepira in se potem počasaj po vsej vasi zaseje sovraštvo. Pri nas hvala Bogu tega ni. O tem se lahko vsi prepričate, le obiščite nas!

Slovenske gorice

Svečina. Kot več slovenskih občin je bila tudi naša deležna velike časti, saj je imela za svojega častnega člana g. dr. Antona Korošca. Ob priliki proračunske seje 8. januarja se je vršila žalna seja, v kateri je spregovoril g. župan Alojzij Kren uvodne besede v spomin in počastitev velikega pokojnika. Obširneje je spregovoril o našem nena-domestljivem priljubljenem voditelju g. banski svetnik Ivan Serbinek iz Svečine. Gg. odborniki so iz svoje srede namesto venca poklonili lepo vsoto za najubožnejše reveže v občini.

Polensak pri Ptuj. V nedeljo, 5. januarja, smo se Polensani vseh naših katoliških organizacij in društev mnogoštevilno zbrali v mežnarji k žalni seji za našim blagopokojnim voditeljem g. dr. Antonom Koroščem. V kratkih jedrnatih besedah nam je predsednik krajevne JRZ g. Franc Meško orisal značaj in delo velikega pokojnika za nas, slovenski narod, posebno glede majniške deklaracije v dunajskem parlamentu, ter nas pozval, da gremo neustrahovano po njegovih stopinjah za srečnejšo bodočnost naše lepe Slovenije in velike Jugoslavije. S trikratnim »Večna slava mu!« je zaključil to pretresljivo spominško svečanost. S tem smo se Polensani vsaj malo oddolžili velikemu pokojniku dr. Antonu Korošču za vse dobro, kar je storil za nas. — Še ne dolgo tega, kar smo čitali v naših listih, pa tudi črna zastava, ki je visela raz šolskega poslopja, nam je naznanilo, da je umrl v Mariboru upokojeni nadučitelj g. Anton Kukovič. Ne moremo tu vsega naštet, kar je pokojnik dobrega storil za nas, ko je bil 15 let naš nadučitelj na Polensaku. Njegova zasluga je, da se je postavilo pri nas leta 1900. novo veliko šolsko poslopje. Ustanovil je s svojimi ožjimi prijatelji kmečko bralno društvo, ki je dalo mnogim versko, umsko in srčno izobrazbo. Ustanovil je posojilnico, ki še danes nekako deluje. Bil je izvrsten sadjar in čebelar. Še marsikateri sadovnjak se danes košati z lepim drevjem, katerega drevesca je pokojnik razdaljal za »Bog lonaj«. Bil je čist, kremenit značaj, poštenjak, slovensko zaveden učitelj in mu vsi z vso hvaležnostjo spominjajo se ga ključemo zadnji: Zbogom!

Velika Nedelja. Da nismo samo napredni, ker si svetimo z elektriko, mora seveda tudi pri nas biti nekaj narobe, kar pa ni nič čudnega, saj je danes ves svet postavljen na glavo. Zadnji čas opažamo, da nam vsako nedeljo zjutraj prisveti večerna zarja iz jutrove dežele. To pa se imamo

najhujšega ga doleti: onečaščenje in sužnost... Oboje je hujsje nego smrt! — Ugovarjal mi boš, da imajo bogati meščani za svoje družine skrita zatočišča, kakor je na primer Vrhov dol. Kmetje pa pribežijo ob bližanju Turkov v tabore okrog cerkev. To drži za manjše vpade bosanskih tolovajev, kateri so bolj krajevnega značaja. Pri poplavih z več stotisoči glav sultanove vojske je povsem drugače! Z redno islamsko armado gredo poturčeni ali pa tudi plačani izdajalci kot kažipotji. Pred to hudičevo sodrgo ni varen še tako skrit kotiček! Tem vragom gre za plen na pohodu. Turški poveljniki ničesar ne plačujejo dražje nego izredno žensko blago, katero se skriva po raznih bolj nedostopnih zakloniščih.

Pero je že nagnal v molčečega Janeza dovolj zaskrbljenosti, ko se je prikazala iz daljave liki proti nebu štrleči in kazoči prst božji — Ptujška gora z Marijinim svetiščem in taborskimi obzidjem.

Ljubki pogled na najožjo Pihlerjevo domovino mu je na mah prepodil vso mračnost. Napajal je zopet enkrat svoje vojaško oko z zavestjo nepremagljivosti ptujskogorskega tabora, katerega si je hotel izbrati pri tokratnem turškem vdoru za sedež njemu podrejenega oddelka graničarske in po Sloveniji nabrane konjenice.

Od vremenskih neprilik nekoliko razrahljano obzidje okrog ptujskogorske Matere božje je bilo treba samo nekoliko popraviti, izpopolniti zaloge streliva ter prebrane in ta tabor s kmeto obrambo bo z lahkoto

kljuboval celo večtedenski oblegi, katere se pa Turek ogiblje zaradi prevelike zamude ter izgub napadalca.

Častnika sta prijezdila na vrh Ptujске gore, kjer sta hotela prenočiti in dati nasvete za izpopolnitev utrdbe ter raznih obrambnih del.

Priliko službenega obiska tabora je izrabil domačin Janez, da je prejel v znameniti romarski cerkvi svete zakramente v zahvalo za tako srečo mu obetajočo bodočnost.

Po odjezdu Janeza in Pere je oživela Ptujška gora s številnimi robotniki z Dravskega in Ptujškega polja. Na delo sta morala preprosti človek in živina, da je postal Marijin hram božji tudi taborska zaščita za od tolikokratnih udarcev usode z ognjem in mečem in s sužnostjo šibani kmečki poljanski živelj.

Drugo poglavje

Opis srednjeveškega Maribora

V dobi naše povesti se je ponasal Maribor z dvema mogočnima gradoma. Eden, ki je kraljeval na Piramidi izven mestnega obzidja in se je imenoval Zgornji Maribor, je že davno popolnoma zbrisan. Drugi s štirimi stolpi, od katerih je ohranjen do danes eden spredaj, je tvoril del mestne utrdbe, je še danes kras ter ponos mesta in mu je odkazano najčastnejše zgodovinsko mesto muzeja. Po ljudski govoric bi naj bila oba grada zvezana s podze-

so se ponesrečili. Nazadnje so občinski očetje sklenili, da bodo prinesli v mesto sove, zlasti uharice, ki so znane kot velike sovražnice kosov. In res, uharice so se vneto vrgle na kose, v mestu je nastala prava ptičja vojska. Meščani bodo rešeni kosov, ne vedo pa še, kako bodo potem pregnali sove.

Kravate iz lososove kože. Marsikdo bo mislil na šalo, ko bo bral naslov o kravatah iz ribje kože. Saj so moški navajeni na lepe svilene kravate vseh vrst, tako huda pa še menda vendar ne prede, da bi morali delati kravate iz ribje kože. Pa je le res, da se je posrečilo lepo ustrojiti ribjo, zlasti lososovo kožo in jo že uporabljajo krojači. Zlasti za kravate je lososova koža primerna. Doslej